

ประวัติและศีลอาจารย์ตรของพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์***THE HISTORY AND MORAL CONDUCT OF POHTAN KLAJ VAJASIT****พระครูปลัดธวัช สันติธมโม (ระตะนิล)* และ วลลภา เชยบัวแก้ว**

Phrakrupalad Thawach Santidhammo (Ratanil) and Wallapa Choeibuakaew

มหาวิทยาลัยทักษิณ

*Corresponding author E-mail: ratanil2555@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประวัติของพ่อท่านคล้ายตามการรับรู้ของพระสงฆ์วัดสวนขัน และ ขรราวาสในบ้านสวนขัน และ 2) เพื่อศึกษาศีลอาจารย์ตรของพ่อท่านคล้ายตามการรับรู้ของพระสงฆ์วัดสวนขันและขรราวาสในบ้านสวนขัน โดยกำหนดวิธีการวิจัยเป็นเชิงคุณภาพ และรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระ ผลการวิจัยพบว่า พ่อท่านคล้ายรับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขัน พ.ศ. 2474 พรรษาที่ 34 รวมเวลาดำรงสมณเพศ 74 อย่าง 75 พรรษา ศีลอาจารย์ตรของพ่อท่านคล้ายที่ค้นพบ ได้แก่ ด้านการเผยแผ่ศาสนาทั้งในและต่างประเทศ ด้านสาธารณูปการ สร้างพระเจดีย์ 9 องค์ เป็นต้น สาธารณะสงเคราะห์ สร้างถนน 20 สาย เป็นต้น ด้านศึกษา สงเคราะห์ สร้างโรงเรียน 4 แห่ง ด้านการปกครองสงฆ์ พ่อท่านจะสอนด้วยการกระทำ ส่วนด้านศาสนศึกษานั้นท่านจัดให้มีโรงเรียนนักรธรรมขึ้นในวัดสวนขัน พ่อท่านคล้ายพูดอะไรสิ่งนั้นจะเป็นจริง จึงถูกขนานนามว่าพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ พ่อท่านคล้ายถือกำเนิดที่อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2419 บวชเป็นสามเณรในวัย 19 ปี ช่วงปลาย โดยละสังขารเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2513 อายุย่างเข้า 96 ปี พ่อท่านคล้ายดำรงสมณเพศเป็นเวลา 75 พรรษา ซึ่งรวมเวลาที่พ่อท่านละสังขารจนถึงปัจจุบันนี้ จำนวน 52 ปี แต่ความเลื่อมใสศรัทธายังคงมีอยู่มากมายทั้งในกลุ่มสงฆ์ และฆราวาส อีกทั้งยังมีประเด็นที่ต้องทำการศึกษาเพิ่มเติม เช่น ปีที่ถือกำเนิด ศีลอาจารย์ตรที่น่าสู่การดำรงอยู่ของความศรัทธามาจนปัจจุบันนี้ เป็นต้น

คำสำคัญ : พ่อท่านคล้าย, ศีลอาจารย์ตร, ประวัติ

* Received March 26, 2022; Revised July 23, 2022; Accepted January 30, 2023

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the history of Pohtan Klai as perceived by the monks of Wat Suan Khan and the people in Ban Suan Khan and 2) to study the moral conduct of Pohtan Klai as perceived by the monks of Wat Suan Khan and people in Ban Suan Khan. The research method is qualitative. Data was collected by in-depth interviews and data analysis by thematic analysis. The results showed that Pohtan Klai was appointed as the abbot of Suan Khan Temple in 1931, 34th year of monasticism which was 74 years, turning to 75 years, of monasticism. His moral conduct consisted of propagation of dharma in Thailand and other country, religious places and facilities (9 pagodas, 4 temples, 15 Buddhist chapels), public welfare work (20 roads, 15 bridges, numbers of water well), education support (4 schools), Buddhist education (1 Dharma school). For monastic order, Pohtan Klai ruled the monks by showing the moral conduct and let the monks ruled each other. Pohtan Klai words always came true which people name him “Pohtan Klai vajasit”. Pohtan Klai was born in Changklang district, Nakornsri thamarat province on 28th March, 1876. He ordained as a novice at the age of late 19 years old, passed away on 5th December, 1970 with the age of late 95, tuning to 96 within months. He maintained a priesthood for full 74 which turning to 75 years. Pohtan Klai passed away for 52 years, however the faith still being remained in both monks and buddhists. There are also issues that need to be studied further, such as the year of birth. the precepts that lead to the existence of faith until now.

Keywords: PohTan Klai, Moral conduct, History

บทนำ

ศิลาจารวัด เป็นคำอธิบายคุณสมบัติของพระภิกษุสงฆ์ที่พร้อมมูล งดงาม มีศีลที่บริสุทธิ์ มีกิริยามารยาทเรียบร้อยงดงาม และปฏิบัติตามธรรมเนียมสงฆ์และพระวินัยอย่างเคร่งครัด ศิลาจารวัดจึงเป็นสิ่งที่ผู้คนได้พบเห็นพระภิกษุสงฆ์จะรับรู้ได้ถึงกาปฏิบัติ ปฏิบัติชอบนั้นอันส่งผลต่อความเลื่อมใสศรัทธาของบุคคลผู้พบเห็น (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2548) พระสงฆ์ในสมัยพุทธกาล ได้เดินทางจาริกเผยแผ่พระศาสนาเพื่อบำรุงให้แก่คนทั่วไป โดยถือแนวปฏิบัติ ใน ฐานะ 5 ประการ (กฤษ เพิ่มทันจิตต์, 2528) คือ กายกรรมอันประกอบด้วยเมตตา วาจกรรมอันประกอบด้วยเมตตา มโนกรรมอันประกอบด้วยเมตตา ความ

เป็นผู้ไม่ปิดประตู คือ เต็มใจต้อนรับ และการจัดหาอามิสทานถวาย อุปถัมภ์ด้วยปัจจัยสี่ (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ศีลาจารย์วัตรเริ่มต้นด้วยพื้นฐานแห่งการปฏิบัติของสงฆ์ พระพุทธองค์ได้บัญญัติ เสด็จวัตร (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ไว้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติพื้นฐานเกี่ยวกับมารยาทที่ภิกษุพึงสำเหนียกหรือพึงฝึกฝนปฏิบัติ พระราชบัญญัติคณะ สงฆ์ (ฉ. ๒) พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา 15 ตรี ได้กำหนดหน้าที่ของเถรสมาคมในการดูแลจารวัตรของพระสงฆ์ ไว้ ๖ ประการ (กรมการศาสนา, 2553) ซึ่งทั้ง ๖ ประการนี้มีสาระที่ครอบคลุม ฐานะ และเสด็จวัตร แล้ว ประกอบด้วย ด้านการปกครอง ด้านศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม การสาธารณูปการ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, 2523) ซึ่งศีลาจารย์วัตรทั้งดงามจำนำสู่ความศรัทธาแต่ผู้พบเห็นพอ ท่านคล้าย หรือพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ หรือพระครูพิศิษฐ์อรรถการ มีชื่อเดิมว่า คล้าย สีนิล ถือกำเนิดในปี พ.ศ. 2419 ที่บ้านโคกทือ หมู่ที่ 2 ตำบลหลักช้าง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา บวชเป็นสามเณรในวัย 19 ปีช่วงปลาย และ บวชเป็นพระภิกษุในเวลาต่อมา พ่อท่านคล้ายดำรงสมเพศเป็นเวลา 75 พรรษา โดยละสังขารเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2513 ด้วยอายุ 96 ปี หย่อนไม้กี่เดือน (ดำรงธรรม, 2552) ซึ่งรวมเวลาที่พ่อท่านละสังขารจนถึงปัจจุบันนี้ จำนวน 52 ปี แต่ความเลื่อมใสศรัทธายังคงมีอยู่มากมายทั้งในกลุ่มสงฆ์ และฆราวาสทุกเพศทุกวัย อย่างไรก็ตาม เอกสารทางวิชาการที่กล่าวถึงประวัติ และศีลาจารย์วัตรยังมีน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นเอกสารที่กล่าวถึงเพียงบางเรื่องสั้นๆ ในเอกสารประชาสัมพันธ์ศาสนกิจกรรม หรือ เผยแพร่ในหน่วยงานต่างๆ ไว้เพียงสั้นๆ (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2527) การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาประวัติและศีลาจารย์วัตรของพ่อท่านคล้ายตามการรับรู้ของพระสงฆ์วัดสวนขัน และ ประชาชนในพื้นที่บ้านสวนขัน อันเป็นวัดที่พ่อท่านคล้ายเป็นเจ้าอาวาส โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับศีลาจารย์วัตรของพ่อท่าน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้ที่ชัดเจนถ่ายทอดสู่คนรุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติของพ่อท่านคล้ายตามการรับรู้ของพระสงฆ์วัดสวนขัน และ ฆราวาสในบ้านสวนขัน
2. เพื่อศึกษาศีลาจารย์วัตรของพ่อท่านคล้ายตามการรับรู้ของพระสงฆ์วัดสวนขันและ ฆราวาสในบ้านสวนขัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 14 คน ประกอบด้วย พระสงฆ์ 2 รูป (เจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสวนขัน) ฆราวาสในพื้นที่ 12 คน และผู้บ้นรูปเหมือนพ่อท่านคล้าย 1 คน ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิด ศีลาจารย์วัตรของพระสงฆ์ 6

ประการ คือ ด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม ด้านการสาธารณูปการ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ด้านการปกครอง ด้านศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic analysis)

ผลการวิจัย

ประวัติของพ่อท่านคล้ายตามการรับรู้ของพระสงฆ์วัดสวนขัน และ ฆราวาสในบ้านสวนขัน พบว่าประวัติของพ่อท่านคล้าย ตามการรับรู้ของพระสงฆ์วัดสวนขัน และ ประชาชนในพื้นที่บ้านสวนขัน วงศ์สกุลและชาติกำเนิด กลุ่มตัวอย่างเล่าว่าวงศ์ตระกูลและชาติกำเนิดของพ่อท่านคล้ายได้มีการบันทึกไว้ในเอกสารต่างๆ รวมถึงสื่ออื่นๆ จึงทำให้คนรุ่นหลังได้รับทราบว่าพ่อท่านคล้าย หรือพระครูพิศิษฐ์อรรถการ มีชื่อเดิมว่า คล้าย สีนิล มีพ่อชื่อนายอิน แม่ชื่อเหนียว หรือเนียว สีนิล มีพี่สาว 1 คน ชื่อนางเพ็ง ดั้งเดิมพ่อแม่ของพ่อท่านเป็นคนจังหวัดกระบี่ที่ย้ายมาตั้งรกรากที่บ้านโคกทือ หมู่ที่ 2 ตำบลหลักช้าง ไม่ทราบว่าอพยพมาเมื่อใดแน่ แต่ทราบว่าพ่อท่านคล้ายถือกำเนิดที่บ้านโคกทือเมื่อวันที่ 28 มีนาคม อันวันที่ถือกำเนิดนั้นเป็นที่ขัดแย้งว่าเป็นวันที่ 28 มีนาคม เพราะทุกหนแห่งที่มีรูปเหมือนของพ่อท่านคล้าย จะทำบุญและสงฆ์นำให้พ่อท่านในวันนี้ ส่วนปีที่เกิดนั้นยังไม่แน่ชัดว่า พ.ศ. 2417 หรือ 2419 เพราะยังมีบางหลักฐานที่ระบุว่า พ.ศ. 2517 บางหลักฐาน เป็น พ.ศ. 2519 ผู้วิจัยได้นำ ปีที่พ่อท่านถือกำเนิดที่ยังไม่ตรงกันไปตรวจสอบกับเอกสารต่างๆ กว่า 10 รายการ ซึ่งมีการนำเสนอไว้ทั้ง 2 ปี (พ.ศ. 2417 และ พ.ศ. 2419) พบว่านอกจากไม่ตรงเรื่อง พ.ศ. แล้ว ผู้เขียนหลายคนยังเสนอ พ.ศ. ที่ท่านกำเนิด กับ คศ. และ รศ. ไม่ตรงกันเองอีกด้วย เช่น ผู้เขียนท่านหนึ่งกล่าวว่า พ่อท่านถือกำเนิด คศ. 1872 จศ. 1235 รศ 95 พศ.2419 กล่าวคือ หากท่านถือกำเนิด พ.ศ. 2419 จะต้องตรงกับ คศ. 1876 จศ 1238 และ รศ 95 ผู้เขียนอีกรายหนึ่งกล่าวว่า พ่อท่านถือกำเนิด คศ 1870 จศ 1236 รศ 93 พศ 2517 ซึ่งหากพ่อท่านถือกำเนิด พ.ศ. 2417 จะต้องตรงกับ คศ. 1874 จศ 1236 และ รศ 93 ข้อสรุปเรื่องปีเกิดจึงยังไม่พบหลักฐานใดยืนยันแน่ชัด แต่หากยึดว่าพ่อท่านคล้ายบวชที่วัดจันดี พ.ศ. 2538 อายุ 19 ปี ก็น่าจะพอสรุปได้ว่าท่านถือกำเนิด ปี พ.ศ. 2419 หากจะยึดอายุตอนละสังขาร 96 ปี ใน พ.ศ. 2513 จะสรุปได้ว่าท่านถือกำเนิด พ.ศ. 2417 ตัวเลขจำนวนพรรษาที่บวชเป็นภิกษุ 74 ปี เป็นตัวเลขอีกตัวที่ทำให้สรุปได้ว่าพ่อท่านคล้ายกำเนิดเมื่อ พ.ศ. 2419 (ตารางที่ 1) จากการสันนิษฐานจากตัวเลขที่เกี่ยวข้องหลายตัวอาจสันนิษฐานได้ว่าท่านถือกำเนิด พ.ศ. 2419 แต่ยังคงต้องหาข้อมูลต่อไป เช่น อายุ 96 ปีที่ละสังขาร ได้บวกด้วย 1 หรือ 2 ปี จากอายุจริงตามความเชื่อของคนภาคใต้ หรือไม่ (หากใช่หมายถึงท่านอายุจริง 95 ปี ทำให้สรุปได้ว่าพ่อท่านถือกำเนิด พ.ศ.2419) หรือสืบค้นเอกสารจากโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าว่าระบุอายุเท่าใด ส่วนการเขียน จศ. หรือ คศ. คลาดเคลื่อนนั้น

ไม่ใช่ประเด็นใหญ่นักอาจเกิดจากการคำนวณเทียบเคียงผิดพลาด และคนที่อ้างถึงต่อๆ มาไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งเท่านั้น สำหรับบ้านโคกที่อบ้านเกิดของพ่อท่านนั้น อยู่ทางทิศตะวันออกของวัดเจติยธารัตนุ้ย ระยะทาง ประมาณ 2 กิโลเมตร ปัจจุบันบ้านเดิมของพ่อท่าน คล้ายไม่ปรากฏแล้ว แต่คนเฒ่าคนแก่ในพื้นที่ยังสามารถชี้ตำแหน่งที่ตั้งเดิมได้ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจาก บ่อน้ำแม่เนียว ประมาณ 200 เมตร

ปีที่กำเนิด	กรณีที่ 1 พ.ศ. 2519		กรณีที่ 2 พ.ศ. 2517	
รศ	95	95	93	93
จศ	1235	1238	1236	1236
คศ	1872	1876	1870	1874
พ.ศ	2419		2417	
บวชนเณรอายุ 19 ปี พ.ศ. 2438	/			
ละสังขาร พ.ศ. 2513 อายุ 96 ปี (หย่อนไม่กี่เดือนจะครบ 96 ปี)	/		/	
ดำรงบรรพชิต 74 พรรษา	/			

ชีวิตวัยเยาว์และการศึกษา

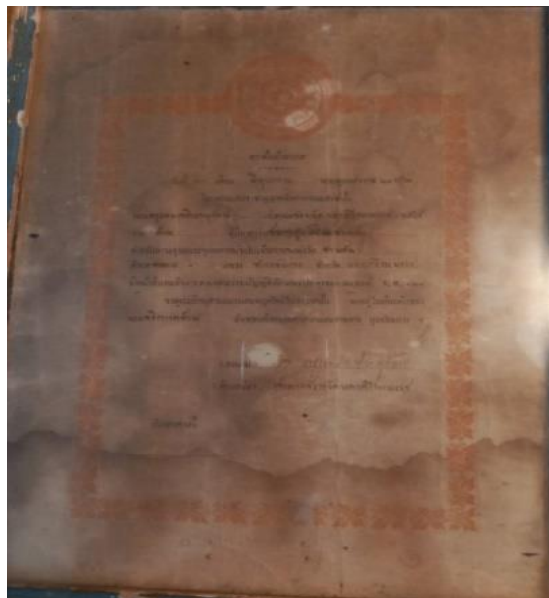
พ่ออิน สีนิลเป็นนักปราชญ์ทางภาษาขอม บาลี สันสกฤต พ่อท่านคล้ายจึงได้เรียนรู้สิ่งนี้จากพ่อ กลุ่มตัวอย่างเล่าว่าในสมัยนั้นไม่มีโรงเรียน ในวัยเยาว์ท่านจึงเรียนรู้ภาษาขอม บาลี สันสกฤต อันรวมถึงภาษาไทยจากพ่ออิน และ เรียนทางเลขคณิตจากสำนักครูชำ นอกจากนี้ พ่อท่านคล้ายยังได้ฝึกการเล่นหนังตลุงเมื่ออายุเข้าวัยหนุ่มโดยพี่สาวฝากให้เรียนกับหนังตลุงชื่อดังแห่งกระบี่ ชื่อหนังทองสาก เรื่องราวของพ่อท่านคล้ายที่สามารถเล่นหนังตลุงได้ เป็นที่ทราบโดยทั่วกันจากการบอกเล่า แม้แต่คนรุ่นปัจจุบันส่วนใหญ่ก็ยังทราบเรื่องนี้ นอกจากนี้พ่อท่านคล้ายยังศึกษาเรื่องหมอดูจากท่านสุรินทร์ ในด้านการศึกษาพุทธศาสนานั้นกลุ่มตัวอย่างเล่าว่า คนทั่วไปไม่จดจำมากนัก แต่เทศบาลตำบลจันดีได้สรุปไว้ที่หน้าเว็บไซต์ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดลอกข้อความจากเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลจันดี

ดำรงบรรพชิต

กลุ่มตัวอย่างเล่าว่าพ่อท่านคล้ายบวชนเณร 1 ครั้ง และบวชพระภิกษุ 1 ครั้ง แต่บวชใน พ.ศ. ไตไม่แน่ชัด แล้วไม่ลาสิกขาบทเลยจนละสังขารในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2513 บ้างบอกว่า พ่อท่านบวชนเณรได้ 2 พรรษาและลาสิกขาไปช่วยงานพ่อแม่ แล้วกลับมาบวชพระอีกครั้งตามที่โยมแม่ขอร้องเพราะพ่อท่านเป็นผู้ที่สุภาพเรียบร้อย เชื่อฟังพ่อแม่และผู้ใหญ่ ส่วนการรับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสเมื่อใดนั้นกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบแน่ชัด ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเพิ่มเติมพบเอกสารที่ระบุว่าพ่อท่านคล้ายได้เข้าบรรพชาเป็นสามเณรอยู่ เมื่ออายุ 19 ปี ที่วัดจันดี มีพระอธิการจัน เจ้าอาวาสวัดจันดี เป็นอาจารย์ผู้ให้การบรรพชา และเมื่อครบ 20 ปี พ่อท่านอุปสมบทเป็นภิกษุ

และจำพรรษาที่วัดทุ่งปอนหรือวัดจันดี (พระราชวรารณ.2548) ในระหว่างดำรงบรรพชิตพ่อท่านเป็นพระที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และมีความจริงจังในการปฏิบัติ สอนให้อุบาสก อุบาสิกา “ทำดี ดีจริง จริง จริง” สำหรับการเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขันนั้น ในเอกสารที่เผยแพร่กล่าวว่า เมื่อ พ.ศ. 2448 พ่อท่านได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าคุณพระศิริธรรมมุนี เจ้าคณะเมือง ให้เป็นเจ้าอาวาส (พระราชวรารณ.2548) ต่อมาในปี พ.ศ. 2565 พระครูปลัดธวัช สุนตริธมโม (ระตะนิล) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสวนขันผู้ที่ศึกษาประวัติและคำสอนพ่อท่านคล้ายมาอย่างต่อเนื่องกว่า 10 ปี ได้รับตราตั้งเจ้าอาวาสต้นฉบับจากพระครูถาวรพิสุทธิ์ ซึ่งท่านได้พบตราตั้งนี้ในกุฏิเจ้าอาวาสวัดธาตุน้อย เมื่อปี พ.ศ.2558 แต่ยังไม่ได้เผยแพร่ที่ได้ ซึ่งเป็นหลักฐานต้นฉบับที่ทำให้กระจ่างชัดว่าพ่อท่านคล้ายได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขันโดย พระครูเหมเจตยานุรักษ์ เจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ 10 มิถุนายน 2472 (คือ รศ 148) เอกสารสำคัญนี้ทำให้ข้อโต้แย้งเรื่อง พ.ศ.ที่พ่อท่านเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขันมีเพียง พ.ศ. เดียวที่ชัดเจน ดังตราตั้งเจ้าอาวาส (ภาพที่ 1) และในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๙๒ พ่อท่านคล้ายได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นตรี มีราชทินนามว่า “พระครูพิศิษฐ์อรรถการ” พ่อท่านคล้ายได้รับพระราชทาน สมณศักดิ์พดยศที่ “พระครูพิศิษฐ์อรรถการ”

ภาพที่ 1 ตราตั้งแต่งตั้งพระครูพิศิษฐ์อรรถการเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขัน

การละสังขาร

เมื่อพ่อท่านอายุใกล้ 96 ปีบริบูรณ์ (หย่อนไม่กี่เดือน) ท่านมีอาการป่วย ลูกศิษย์นิมนต์ท่านออกจากวัดธาตุน้อยไปรักษาที่กรุงเทพ ... **เขาเล่ากันว่าพ่อท่านตั้งใจเมื่อขึ้นรถเพราะคิดว่าจะนิมนต์ท่านไปที่วัดสวนขันตามความตั้งใจสุดท้ายของท่าน จะไปอยู่กับแม่และพี่สาวที่ซื้อเพ็ง...** ท่านเองไม่ประสงค์จะไปรักษาที่ใด อยากละสังขารที่วัดสวนขัน แต่ลูกศิษย์นำท่านขึ้นรถไฟไปรักษาที่ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และท่านละสังขารเมื่อ วันที่ 5 ธันวาคม 2513 พ่อท่านคล้ายได้อุปสมบทเป็นภิกษุมา 74 พรรษา ผู้วิจัยศึกษาเพิ่มเติมกรณีป่วยและละสังขารพบว่า กลางเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๓ ท่านเริ่มป่วย ลูกศิษย์นิมนต์ท่านขึ้นรถไฟในวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2513 ด้วยท่านมีอาการหอบเหนื่อยและใช้เวลารักษาตัวเป็นเวลา 14 วัน จึงละสังขารอย่างสงบที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้านั่นเอง

ที่มาของ “วาจาสิทธิ์”

พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ คือคำที่ประชาชนทั่วไปกล่าวถึงพ่อท่าน กลุ่มตัวอย่างสรุปตรงกันว่า คำว่า วาจาสิทธิ์ หมายถึง “เป็นดังคำที่พ่อท่านพูด” กลุ่มตัวอย่างเล่าว่าที่มาของคำว่า วาจาสิทธิ์ อาจมาจากหลายๆ เรื่องราว เช่น **ชายคนหนึ่งลักขโมยของชาวบ้าน พ่อท่านบอกว่าต่อไปอย่าลักขโมยผู้อื่น อยากได้อะไรให้ขอ ชายผู้นั้นเป็นขอทานตลอดชีวิต** หรือกรณีก่อสร้างศาลาและสะพานแต่ทลายหมด พ่อท่านบอกว่าทรายจะมาเอง **ช่วงนั้นขาดทราย พ่อท่านว่า “เดี๋ยวทรายก็มาเอง” ปรากฏคืนนั้นฝนตกหนัก พายุได้พัดทรายมามากมาย สามารถสร้างได้ต่อ พ่อท่านพูดอะไร ได้อย่างนั้น เป็นจริงดังพ่อท่านว่า....** ที่เป็นเรื่องประหลาดเหลือเชื่อมากคือวาจาสิทธิ์เรื่องชี้แหล่งน้ำ ... **ชาวบ้านที่อยู่บนเขาบนควนขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้ พ่อท่านไปชี้ให้ขุดบ่อในที่เขาคั่นนั้น ท่านบอกว่ามีน้ำ ซึ่งเมื่อขุดลงไปก็พบน้ำ....** นอกจากนี้พ่อท่านมีความรู้ด้านยาสมุนไพร **แนะนำการใช้ยาสมุนไพรให้ตรงกับโรค เป็นจริง หายจริง คือว่า วาจาสิทธิ์...** กลุ่มตัวอย่างท่านหนึ่งสันนิษฐานว่าพ่อท่านคล้ายเป็นผู้อัจฉริยะ มีความรู้มากมายหลายศาสตร์เมื่อท่านกล่าวถึงสิ่งใดจึงเป็นจริงด้วยเพราะว่าท่านคิดไตร่ตรองตามหลักวิชาอย่างรอบคอบก่อนพูด คำพูดเหล่านั้นจึงบังเกิดจริงทุกครั้งไป หรืออาจเป็นไปได้ว่าพ่อท่านเป็นคนพูดน้อยมาก อะไรที่พูดออกมาจึงเป็นสิ่งที่มั่นใจและโอกาสเป็นจริงมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างยังกล่าวอีกว่าท่านเป็นคนพูดแล้วทำจริงจึงอย่างมั่นใจ อดทนไม่ว่าอุปสรรคอะไรจะเกิดขึ้นพ่อท่านจะไม่ย่อท้อ เช่น การตัดถนนข้ามภูเขา พ่อท่านบอกว่าทำได้-ทำเสร็จ ท่านก็ทำทุกวิธีจนถนนสายนั้นเสร็จทั้ง ๆ ที่อุปสรรคเกิดขึ้นมากมาย หรืออาจจะเนื่องจากท่านเป็นคน “พูดคำไหนคำนั้น” หมายถึงพูดแล้วไม่กลับคำ จึงทำให้คำพูดนั้นเป็นจริงอยู่เรื่อยๆ อีกมุมหนึ่งกลุ่มตัวอย่างกล่าวว่า ท่านมองเห็นความจริง สิ่งที่ท่านพูดจึงเป็นจริง จะด้วยการหยั่งรู้ หรือด้วยความอัจฉริยะปรีชาชาญก็แล้วแต่ สิ่งทีประจักษ์และเล่าขานสืบต่อกันมานั้นพิสูจน์แล้วว่าสิ่งที่พ่อท่านพูดล้วนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงทั้งสิ้น

ศิลาจารวัตรของพ่อท่านคล้ายในช่วงเวลาที่ดำรงบรรพชิตตามการรับรู้ของพระสงฆ์และฆราวาสในพื้นที่บ้านสวนขัน พบว่า

ด้านการเผยแผ่ศาสนา

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเล่าตรงกันว่าพ่อท่านคล้ายเป็นพระดี ปฏิบัติดี ไม่เคยมีอะไรที่ต่างพร้อย เป็นต้นแบบให้พระสงฆ์โดยพ่อท่านไม่ค่อยสอนด้วยวาจา เป็นการเผยแผ่ศาสนาด้วยการปฏิบัติเป็นเยี่ยงอย่าง ท่านเป็นพระที่สุภาพพูดน้อย และมักจะไม่ว่าใครโดยตรง แต่เน้นการสอนด้วยคำพูดสั้นๆ พ่อท่านจัดให้มีโรงทานที่วัดสวนขันรองรับอุบาสกอุบาสิกาที่มาร่วมทำบุญ ท่านสอนให้เห็นถึงการดูแลและการแบ่งปัน **...มีโรงทานที่วัด ดูแลกัน ได้มาวัด มารับธรรมะ... สมัยสงคราม สมัยคอมมิวนิสต์ คนก็พึ่งวัด พึ่งโรงทาน ...** นอกพ่อท่านจัดให้มีโรงเรียนนักธรรมที่วัดสวนขันเพื่อให้พระภิกษุและสามเณรได้เล่าเรียนและสืบสานพุทธศาสนาต่อไป ช่วงเข้าพรรษาจะมีพระภิกษุและสามเณรมาจำพรรษากับพ่อท่าน 70-100 รูป...**ช่วงพ่อท่านอยู่เวลาเข้าพรรษา มีพระ เณร 70 ถึง 100 ทุกปี มาจำพรรษา มาฟังใบบุญ มาปฏิบัติ มาแลพ่อท่านปฏิบัติ...**สิ่งที่เล่าขานกันจนทำให้คนรุ่นหลังระลึกภาพจารวัตรของท่านได้คือพ่อท่านจะไปทุกที่ ทุกวัดที่ต้องการความช่วยเหลือและมุ่งมั่นพัฒนาจนปัญหาเสร็จสิ้น **... พ่อท่านเผยแผ่ศาสนาด้วยการทำความดี ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้เห็นเป็นตัวอย่างเป็นการสอนธรรมะไปในตัว...ท่านมักจะให้พรกับทุกคน "ขอให้มีความสุข เป็นสุข".**คำสอนของพ่อท่านที่ชาวบ้านจำและถ่ายทอดมาจนถึงทุกวันนี้ เช่น “ทำดี ดี จริง จริง” “ทุกคนเกิดมาในโลกนี้แล้ว มีโอกาสทำชั่วได้ ก็ควรหาโอกาสเสริมสร้างความดีเอาไว้บ้าง คนทำชั่วนั้น ก็เพราะไม่มีสติ ไม่มีปัญญา จึงเป็นเหตุให้ไปก่อทุกข์ภัยมาสู่ตนเอง” ซึ่งเป็นหลักพุทธศาสนาที่สอนให้คนศรัทธาในการทำ ความดี ละเว้นความชั่ว นอกจากการเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทยแล้ว พ่อท่านยังไปเผยแผ่ศาสนาที่ รัฐปีนังประเทศมาเลเซียจนเป็นที่ศรัทธาเลื่อมใสกลุ่มตัวอย่างเล่าว่า..**สมัยนั้นลำบากถนนหนทางลำบากเดินทางไปลำบากแต่ด้วยความศรัทธาจึงมีการนำรูปปั้นพ่อท่านไปที่รัฐปีนัง โดยรถถีบ (จักรยาน) และคานหาม...**

ด้านสาธารณูปการและสาธารณสงเคราะห์

พ่อท่านถือเพศบรรพชิตระหว่าง พ.ศ. 2438 - 2513 เป็นช่วงเวลาที่มิใช่เหตุการณ์ไม่สงบ มีทุกข์เข็ญ กล่าวคือ สงครามโลกครั้งที่ 1 ระหว่างปี 2457 - 2461 สยามเป็นประเทศหนึ่งที่เข้าร่วมสงครามครั้งนี้โดยส่งกำลังพลไปช่วยฝ่ายสัมพันธมิตรรบกับฝ่ายมหาอำนาจกลางที่แนวรบด้านตะวันตกของประเทศฝรั่งเศส เนื่องจากสยามไม่ใช่สมรภูมิรบแต่ก็มีผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจแฉกเช่นประเทศต่างๆ ทั่วโลก ถือว่าเป็นยุคข้าวยากหมากแพงอีกยุคหนึ่ง และในไม่กี่ปีต่อมา คือ พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้เปลี่ยนการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยคณะราษฎรประกอบด้วยคณะนายทหารและพลเรือนกลุ่มหนึ่ง หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศชาติเกิดปัญหา

เศรษฐกิจ และ ไม่สงบสุข จนถึงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ระหว่างปี พ.ศ. 2482 - 2488 แม้ประเทศไทยจะพยายามอย่างสูงในการดำรงความเป็นกลาง แต่ถูกญี่ปุ่นบุกครองในภาคใต้และภาคตะวันออก ในปี พ.ศ. 2484 ภาคใต้ได้รับความเสียหายมาก คนใต้ขวัญเสียโดยเฉพาะจังหวัด นครศรีธรรมราชใน จากสงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อเนื่องไปสงครามเย็น ที่เริ่มใน พ.ศ. 2488 ต่อเนื่องมาอีกหลายปี นอกจากนี้ในปี พ.ศ.2505 มีวาตภัยรุนแรงในภาคใต้โดยเฉพาะ นครศรีธรรมราช ผู้คนอดอยากและล้มตายรวมถึงบาดเจ็บมากมาย

ตลอด 74 พรรษาในสมณเพศของพ่อท่านคล้าย เป็นช่วงที่ประเทศชาติไม่สงบ ผู้คนได้รับความลำบาก พ่อท่านคล้ายจึงดูแลช่วยเหลือเกื้อบทุกเรื่องที่พอจะยื่นมือเข้าไปได้ ทั้งสาธารณสงเคราะห์ (การสร้างสิ่งสาธารณะเพื่อประโยชน์สุข) และ สาธารณูปการ (การสร้างและปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุและศาสนสถาน)...**ตรงไหนไม่มีน้ำพ่อท่านไปขุดบ่อให้ ตรงไหนไม่มีถนนหนทาง พ่อท่านไปจนถึง พอเอ่ยปากว่าจะทำ ชาวบ้านก็ช่วยกันจนเสร็จเพราะศรัทธาพ่อท่าน โปสถ์ วิหาร ก็ไปสร้างให้...**พ่อท่านเป็นพระที่พัฒนาสังคมอย่างที่ยากจะหาพระใดมาเปรียบได้ในยุคนั้น พ่อท่านเป็นพระนักสร้าง**พ่อท่านสร้างมากที่สุด สร้างสร้างวัด สร้างเจดีย์ สร้างถนน....**กลุ่มตัวอย่างเล่าตรงกันทุกคนว่าถ้าชาวบ้านพื้นที่ใด หรือวัดแห่งใดต้องการสร้างอะไร ก็นิมนต์พ่อท่านไป เป็นประธานงานก็เสร็จจุล่งแน่นอน**นิมนต์พ่อท่านไปนั่งความศรัทธาก็หลังไหลมา จนงานเสร็จ ...เวลาสร้างถนน(ถนน) สร้างพาน (สะพาน) ลูกศิษย์นิมนต์ให้พ่อท่านนั่งที่แคร่ ทำแคร่ถวายให้พ่อท่านนั่ง....**วิจัยได้สรุปจากการทบทวนเอกสารเพิ่มเติม (ดังตารางที่ 1) พบว่าพ่อท่านสร้างถนน 20 สาย สะพาน 15 แห่ง พระเจดีย์ 9 องค์ วัด 4 แห่ง พระพุทธรูปปฏิมากร/พระ ประธานในโบสถ์ 10 องค์ โรงพระอุโบสถ 15 แห่ง ฯลฯ พ่อท่านยังสร้างบ่อน้ำอีกจำนวนมาก

ตารางที่ 1 สาธารณูปการและสาธารณสงเคราะห์ที่พ่อท่านคล้ายสร้าง

รายการ	รายละเอียด
สะพาน 15 แห่ง	สะพานข้ามคลองเศลาเหนือ/สะพานข้ามคลองเศลาใต้/สะพานข้ามคลองคุดด้วนเหนือ/สะพานข้ามคลองคุดด้วนใต้/สะพานข้ามคลองณะ/สะพานข้ามคลองละอาย/สะพานข้ามคลองทุ่งปุน – วัดทุ่งนาใหม่/สะพานข้ามคลองทุ่งปุนที่ท่าต้นโพธิ์/สะพานข้ามคลองมิน /สะพานข้ามคลองจันดี/สะพานข้ามคลองนา/สะพานข้ามคลองปึก/สะพานข้ามคลองนา/๑๔. สะพานวัดใต้/สะพานข้ามแม่น้ำตาปี ที่ตลาดทานพอ
ถนน 20 สาย	ถนนสายตลาดจันดี – วัดสวนขัน/ถนนสายวัดมะปรางงาม/ถนนสายบ้านนางแซม/ถนนสายเขาช่องกอบ/ถนนสายไสหรี/ถนนสายพรบอน/ถนนสายนาพี-ทุ่งปอน/ถนนสายพูนหิน /ถนนสายบ้านทุ่งนาใหม่/ถนนสายยางในกลุ่ม/ถนนสายเหนือคลอง/ถนนสายไทรงาม /ถนนสายคลองปึกเหนือ/ถนนสายวัดมะนาวหวาน/ชุดช่องหูละลุ/ชุดควนสูง/ถนนสายวัดมะนาวหวาน- จันดี/ถนนสายใต้วัดหลักช้าง/ถนนสายวัดใต้/ถนนสายจันดี – เขารัง

ตารางที่ 1 สาธารณูปการและสาธารณสงเคราะห์ที่พ่อท่านคล้ายสร้าง (ต่อ)

พระเจดีย์ 9 องค์	พระเจดีย์ (บัว)ที่บรรจุอัฐิและสร้างการท่านพระครูกรายที่วัดหาดสูง/พระเจดีย์ที่วัดใต้/พระเจดีย์ที่วัดสวนขัน/พระเจดีย์ที่ถ้ำ/พระเจดีย์บนควนสวรรค์/พระเจดีย์ที่วัดจันดี/มณฑปที่วัดควนสูง/พระเจดีย์ที่วัดคงคาเลียบ/พระเจดีย์ใหญ่ที่โคกไม้แดง
วัด 4 แห่ง	วัดมะปรางงาม/วัดโบราณาราม (วัดเก่า)/วัดพิศิษฐ์ อรรถการาม (วัดนาบอน)/วัดปลายแนะ
พระพุทธรูปปฏิมากร/พระประธานในโบสถ์	พระประธานในพระอุโบสถวัดหาดสูง (ท่านพอ)/พระประธานในพระอุโบสถวัดยางค้อม/พระประธานในพระอุโบสถวัดเขาปด/พระประธานในพระอุโบสถวัดสวนขัน/พระประธานในพระอุโบสถวัดหลักช้าง/พระประธานในพระอุโบสถวัดสามัคคีนุกูล/พระประธานในพระอุโบสถวัดคงคาเลียบ/พระประธานในพระอุโบสถวัดอำวัน/พระบรมมหาราชวังวัดชัยมงคลาราม ปันัง /พระประธานในพระอุโบสถวัดมัจฉิมภูผา
โรงพระอุโบสถ 15 แห่ง	วัดหาดสูง (ท่านพอ)/วัดสวนขัน/วัดยางค้อม/วัดสามัคคีนุกูล/วัดมะปรางงาม/วัดอำวัน/วัดขันเงิน/วัดโบราณาราม/วัดวังตะวันออก/วัดสวนขัน (หลังเก่าหรือสร้างใหม่) วัดควนส้าน วัดจันดี วัดหลักช้าง วัดพุทธาธิวาส /มณฑปครอบรอยพระพุทธรูปบาทที่เกาะแก้วพิสดาร จังหวัดภูเก็ต
สร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์ปูชนียสถานต่าง ๆ	ซ่อมพระบรมมหาราชวังและมังกร ๑ ตัว ที่ถ้ำลอด /ซ่อมพระเวียน (พระด้าน) ในวิหารคด/ซ่อมเจดีย์พระปัญญา ในพระบรมธาตุ วัดพระมหาธาตุ/ซ่อมพระอุโบสถ (หลังเก่า) วัดมะนาวหวาน

ด้านการปกครองสงฆ์ และศาสนศึกษา

ด้วยพ่อท่านเป็นผู้ที่พูดน้อย สุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น พ่อท่านมอบหมายให้พระสงฆ์ดูแลกันเอง รับผิดชอบวัดและกิจสงฆ์ พ่อท่านปกครองโดยการปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง**พ่อท่านดูแลวัดได้ดี หากพ่อท่านลงมา พระในวัดก็จะลงมาด้วย ทำตาม และเชื่อฟังพ่อท่าน....** พ่อท่านเป็นตัวอย่างในการไม่ติดลาภยศ แต่เน้นการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ... **ไม่ทะเยอทะยาน ในลาภยศใดๆ เช่น เรื่องที่ได้เป็นพระอุปฌาย์แต่พ่อท่านไม่รับ...** ที่วัดสวนขันพ่อท่านให้มีโรงเรียนนักธรรม มีสนามสอบนักธรรม และท่านตั้งนักธรรม สอนพระภิกษุ สามเณร แม้ท่านไม่สอนเองแต่ท่านอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้

ด้านการศึกษาสงเคราะห์

พ่อท่านไม่ได้พัฒนาเฉพาะสาธารณูปโภค หรือวัด แต่พ่อท่านให้ความสำคัญกับการศึกษาของเยาวชน พ่อท่านยังมีส่วนสำคัญในการสร้างโรงเรียนวัดควน โรงเรียนวัดสวนขัน และโรงเรียนวัดมะนาวหวาน ได้รับเงินสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ 50 บาทในสมัยนั้น ร.ร.ที่สร้างปัจจุบัน 100กว่าปี สนับสนุนการสร้างโรงเรียนมัธยม เช่น ร.ร.พิสิทอนุสรณ์ เพื่อให้ลูกหลานได้เรียนหนังสือ พ่อท่านปลูกฝังศีลธรรมแก่ผู้คนและเยาวชน

ปลูกฝังเรื่องการเรียน การพูดดี พ่อท่านยังสนับสนุนให้เด็กชายมาพักพิงที่วัดเพื่อศึกษารวม
ดูแลพระสงฆ์ รวมถึงเพื่อเรียนหนังสือมีเด็กชายมาอยู่วัด ไปโรงเรียน หรือเรียนธรรมะที่วัด
... พ่อท่านสอนทั้งครอบครัวด้วยคำพูดสั้นๆ แต่คนจดจำจนถึงทุกวันนี้ ...หากลูกหลานได้ยิน
ชื่อหรือพูดถึงพ่อท่านคล้ายจะศรัทธา ไม่กล้าทำความชั่ว เกรงขาม สั่งสอนให้เป็นคนดี รู้
รับผิดชอบชั่วดี “ทำดีนะพ่อนะ ทำดีนะแม่นะ ทำดีนะลูกนะ”.... พ่อท่านมองเห็นคนทำดีอยู่
เสมอ ทำให้คนมีกำลังใจในการสร้างคุณดี ละเว้นความชั่วใครทำดี พ่อท่านชมเชย วาจา
อ่อนหวาน....

อภิปรายผล

พ่อท่านคล้าย ได้บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2438 (อายุ 19 ปี)
บรรพชาที่วัดจันดี ต.หลักช้าง บรรพชาโดยอาจารย์ พระอธิการจันเจ้าอาวาสวัดจันดี (ทุ่งปอน)
และพ่อท่านสามารถท่อง พระปาฏิโมกข์จนได้แม่นยำ เมื่ออายุครบ ๒๐ ปี จึงอุปสมบทเป็น
พระภิกษุ ณ อุทกเขปสีมา หรือศาลาน้ำ ได้รับฉายาว่า จนทสฺสวณฺโณ โดยมีพระครูกราย คงค
สฺวณฺโณ เจ้าอาวาสวัดหาดสูง เป็นพระอุปัชฌาย์ แล้วได้ไปจำพรรษา อยู่ที่วัดทุ่งปอน หรือวัด
จันดี การศึกษาเบื้องต้น พระครูพิศิษฐ์อรรถการ เริ่มศึกษาเบื้องต้นที่บ้าน โดยบิดาเป็นผู้สอน
เรียนวิชาคำนวณ และวิชาอักษรโบราณ จนสามารถอ่านออกเขียนชำนาญ ทั้งหนังสือไทยและ
หนังสือขอม ต่อมาศึกษาต่อในสำนักนายขำ ที่วัดทุ่งปอน บ้านโคกทือ จนจบหลักสูตร ต่อมาได้
ไปฝึกหัดเล่นหนังตะลุงกับนายทองสาก ประกอบกับพ่อท่านคล้ายมีหน้าตาดี น้ำเสียงไพเราะ
จึงมีคนติดใจการเล่นหนังตะลุงของท่านมาก ต่อมาปี พ.ศ.2441 พ่อท่านคล้าย ได้เข้าศึกษาพระ
ปริยัติธรรม แผนกบาลี เรียนมูลกัจจายนะ ในสำนักพระครูกาแก้ว (ศรี) ณ วัดหน้าพระธาตุ
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จบหลักสูตรมูล พอแปลบาลีได้ ศึกษาอยู่เป็นเวลา 2
พรรษา

ปี พ.ศ.2443 ต่อมาได้ศึกษาทางวิปัสสนากัมมัฏฐานที่สำนักวัดสามพัน อำเภอพระ
แสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีอาจารย์หนูเจ้าอาวาสเป็นผู้สอน ปี พ.ศ.2445 พ่อท่านคล้าย ได้
กลับมาอยู่จำพรรษาที่วัดหาดสูง ใกล้ตลาดท่านพอ ในสำนักพระครูกราย ซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์
ของพ่อท่าน เพื่อศึกษาวิปัสสนาและไสยศาสตร์ โดยเหตุที่พระครูกราย เป็นอาจารย์ฝ่าย
วิปัสสนาและทรงวิชาคุณทางไสยศาสตร์ในสมัยนั้น ปี พ.ศ.2447 พ่อท่านคล้าย ได้ไปจำพรรษา
ที่วัดมะขามเฒ่า อำเภอระโนด จังหวัดสงขลาเพื่อศึกษาภาลีสและอธิธรรมเพิ่มเติม ปี พ.ศ.2448
พ่อท่านกลับจากวัดมะขามเฒ่า มาจำพรรษาอยู่ที่วัดทุ่งปอน (จันดี) ตลอดเวลาที่ท่านจำพรรษา
ณ ที่ใดก็ตาม ท่านได้ศึกษาค้นคว้าภาษา บาลี วิชาโหราศาสตร์ และเจริญวิปัสสนากรรมฐาน
ติดต่อกันมาโดยมิได้ประมาท ด้านการก่อสร้างก็ได้สร้างไว้ตามวัดต่าง ๆ พอสมควร สอดคล้อง
กับ ฐานกร สิทธิโชค ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำรงอยู่ของความเชื่อต่อ หลวงพ่อบุญ อินทสุวรรณ

โฉมของคนในท้องถิ่นทุ่งหลวง ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาการดำรงอยู่ของความศรัทธาต่อ หลวงพ่อเปี่ยม อินทสุวรรณโณ ของคนในท้องถิ่นทุ่งหลวง เพื่อทำความเข้าใจ บุคคลที่ได้รับการ ยอมรับ ทำให้ผู้คนในท้องถิ่นและบริเวณโดยรอบ เกิดความเชื่ออย่างมาก ในการศึกษาใช้ข้อมูล จากเอกสารมูขปาฐะและหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจาก ผู้คนที่อยู่ในยุคร่วมสมัย และศึกษาจากคำบอกเล่าของบุคคลในท้องถิ่น ตลอดจนเอกสารพุทธ ภูมิ (ฐาการ สิทธิโชค, 2564) ทั้งนี้หลวงพ่อเปี่ยมมีความสำคัญในการวางระบบการศึกษาท้องถิ่น ทั้งยังเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวหน้าและยั่งยืนมาถึงปัจจุบัน หลวงพ่อเปี่ยม อินทสุวรรณโณ เป็นพระเกจิที่ได้รับการยกย่องจากพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ซึ่งเป็นสหายคู่พี่ น้องจากสำนักสายเขาอ้อที่มีส่วนสำคัญในการใช้คาถาอาคมเวทมนตร์และวาจาช่วยเหลือผู้คน จำนวนมากจนเป็นที่เลื่องลือ การทำงานชุดความเชื่อของชาวบ้านผ่านสถาบันทางสังคมที่มีส่วน ในการสร้างสำนึกร่วมภายใต้ผู้นำสำคัญหลวงพ่อเปี่ยมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาตำบลทุ่งหลวงให้ ดีขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ทุ่งหลวงเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ ที่ชุมชนต่าง ๆ ให้การยอมรับและเข้ามา สัมพันธ์ ตลอดจนการเข้าแวะเคารพบูชา เพราะความศรัทธาที่มีต่อท่านยังทรงพลังของการ สร้างสำนึกร่วมในการสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้แก่ท้องถิ่นและชุมชน และ ธนากร พันธูระ ศึกษา เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของความเชื่อทางศาสนา กับโครงสร้างอำนาจการเมืองไทย กรณีศึกษา คำสอนของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว. วชิรเมธี) ผลการศึกษา พบว่า สิ่งที่ปรากฏ อยู่ในคำสอนของพระว. วชิรเมธี มีลักษณะที่เป็นสัญญาณ จากข้อความธรรมะที่สั้น สื่อ ความหมายตรง รับรู้ได้ทันที โดยมีนัยยะทางการเมืองแฝงอยู่ เมื่อมองในมิติของเวลาและบริบท ทางสังคมทำให้สะท้อนภาพความสัมพันธ์ของศาสนา ความเชื่อ กับโครงสร้างอำนาจทาง การเมือง ในรูปแบบของการการรักษาระเบียบในสังคม การลดปฏิภพต่อต้าน รวมถึงเป็นการ ตอกย้ำความชอบธรรมให้แก่ฝ่ายชนชั้นนำในสังคม เนื่องจากสังคมไทยมีการขัดเกลา ให้เชื่อว่า พระสงฆ์ต้องเป็นผู้ที่ปราศจากกิเลส มีศีลธรรม มีความเป็นกลาง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องทางโลก ซึ่ง แท้จริงแล้วเป็นเพียงมายาคติ ดังนั้นศาสนา ความเชื่อ และอำนาจทางการเมืองในประเทศไทย จึงมีความสัมพันธ์กันในการสนับสนุนความชอบธรรมในการใช้อำนาจของชนชั้นนำใน สังคมไทย รวมไปถึงมายาคติที่สร้างขึ้นผ่านวิธีคิดแบบพุทธ ทำให้เชื่อโดยปราศจากการสงสัยที่ ไม่มีการตั้งคำถาม ตลอดจนการไม่กล้าที่จะวิพากษ์วิจารณ์ปรากฏการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมที่ เกิดขึ้น (ธนากร พันธูระ, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ประวัติของพ่อท่านคล้ายนั้นข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องกับการตรวจสอบเอกสารหลายประเด็น ประเด็นที่ยืนยันใหม่ คือ ปี พ.ศ. 2419 ที่กำเนิดนั้นน่าจะตรงกว่า พ.ศ. 2417 ตามที่เอกสารบางส่วนกล่าวถึง กล่าวคือ หากกำเนิดปี พ.ศ. 2519 บวชเณร พ.ศ. 2438

อายุ 19 ปี พรรษา รวม 74 พรรษา และเมื่อละสังขารปี พ.ศ. 2513 นั้น อายุของพ่อท่าน 95 ปี หรือบันทึกว่า 96 ปี (หย่อนไม่กี่เดือน) ส่วนการเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขันนั้น จากเอกสารที่ตรวจสอบ เป็น พ.ศ. 2448 บ้าง ระบุเป็นอายุ 31 ปีบ้าง โดยมีเจ้าคุณสิริธรรมมุนีเป็นเจ้าคณะเมือง เป็นผู้แต่งตั้ง ประเด็นนี้ที่คลุมเครือมารวม 100 ปี มีความกระจ่างจากการค้นพบตราตั้งโดย พระครูปลัดธวัช เมื่อ พ.ศ. 2565 ระบุว่าพ่อท่านคล้ายได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขันโดยพระครูเหมเจตยานุรักษ์ เจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ 10 มิถุนายน 2472 (รศ 148) ซึ่งขณะนั้นพ่อท่านอายุ 53 ปี พรรษา 34 ตลอด 74 พรรษาที่ดำรงบรรพชิต เป็นช่วงที่บ้านเมืองไม่สงบสุขนัก จากสงครามโลกครั้งที่ 1 สงครามโลกครั้งที่ 2 การเปลี่ยนแปลงการปกครอง สงครามเย็น และยังมีวาระภัยครั้งที่เสียหายรุนแรงของภาคใต้โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พ่อท่านคล้ายจึงเป็นพระที่ช่วยบรรเทาทุกข์ให้ชาวบ้าน ช่วยเหลือภคการในการบำรุงสาธารณสงเคราะห์ ทั้ง การสร้างถนน สะพาน บ่อน้ำ จำนวนมากในพื้นที่ที่ถือเขาหลวงและพื้นที่อื่นๆ รวมถึงการจัดให้มีโรงงานที่วัดสวนขันอีกด้วย ด้านศาสนศึกษา พ่อท่านสร้างโรงเรียนนันทธรรมในวัดสวนขันเพื่อเป็นที่บ่มเพาะพระภิกษุ สามเณร ให้ดำรงศีลและพร้อมในการเผยแผ่ศาสนาสืบเนื่องต่อไป ด้านการเผยแผ่ศาสนานั้นพ่อท่านปฏิบัติตนเป็นต้นแบบแทนคำสอน ศิษยานุศิษย์จึงใช้ศิลาจารวัตรของพ่อท่านมาเป็นเยี่ยงอย่างในการปฏิบัติ การเผยแผ่ผ่านการทำนุบำรุงการสาธารณูปการ คือการสร้างและบูรณะศาสนสถาน และศาสนวัตถุ ให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวและเรียนรู้ธรรมะในคนรุ่นต่อรุ่น นอกจากนี้ในประเพณีไทยแล้ว พ่อท่านคล้ายยังขยายความศรัทธาสู่รัฐป็นิ่ง ประเทศมาเลเซีย จึงเป็นการเผยศาสนาสู่ต่างประเทศด้วยการศึกษาสงเคราะห์นั้น พ่อท่านสร้างโรงเรียน 4 โรงเรียนในพื้นที่ที่ถือเขาหลวง และ ใช้วัดเป็นที่พักของเด็กชายเพื่อไปโรงเรียน และศึกษาธรรมะ ส่วนการปกครองสงฆ์นั้นพ่อท่านใช้วิธีให้สงฆ์เคร่งครัดในศิลาจารวัตร และดูแลกันเองโดยพ่อท่านไม่ต้องปกครองเองโดยตรง พ่อท่านเป็นคนมีปัญญาชาญ ชาญ ใฝ่รู้ พุทธน้อย สุภาพอ่อนหวาน พ่อท่านเป็นผู้ที่พูดเช่นไรมักเป็นเช่นนั้น จึงได้รับขนานนามว่า “พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์” ความจริงที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากท่านมีความรู้มากและรู้จักจึงพูดจาไม่ผิดพลาด หรือมีพลังเหนือธรรมชาติ จะด้วยการหยั่งรู้ หรือด้วยความอัจฉริยะปรีชาชาญก็แล้วแต่ สิ่งที่ประจักษ์และเล่าขานสืบต่อกันมานั้นพิสูจน์แล้วว่าสิ่งที่พ่อท่านพูดล้วนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงทั้งสิ้น ข้อเสนอแนะในงานวิจัยพบว่า ควรรวบรวมข้อมูลเชิงลึกอย่างต่อเนื่อง เพราะจะสามารถทำให้ศึกษาชีวประวัติของพ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ได้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา. (2553). หนังสือคู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วย พระราชบัญญัติกฎ ระเบียบ และคำสั่งของคณะสงฆ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

- กฤษ เพิ่มทันจิตต์. (2528). ทฤษฎีการพึ่งพากับสังคมเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2527). ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย จนถึง พ.ศ.2484. ใน บรรณาธิการ โดย ฉัตรทิพย์ นาถสุภา สมภพมานะรังสรรค์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .
- ฐากร สิทธิโชค. (2564). การดำรงอยู่ของความเชื่อต่อหลวงพ่อเปี่ยม อินทสุวรรณ์. วารสาร จันทรเกษมศาสตร์, 27(1), 60-74.
- ดำรงธรรม. (2552). ตามรอยอริยเจ้าพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์. กรุงเทพมหานคร: ไทยควอลิตี้บุคส์.
- ธนากร พันธระ. (2563). การศึกษาความสัมพันธ์ของความเชื่อทางศาสนา กับโครงสร้างอำนาจการเมืองไทย กรณีศึกษา คำสอนของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว. วชิรเมธี). วารสาร สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 40(1), 19-33.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2548). คำวัด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง.
- พระราชวรารณ. (2548). ชีวิตประวัติและอภินิหารของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ(พ่อท่านคล้ายจนท สุวรรณ). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รังสรรค์ ณะพรพันธ์. (2523). ระบบเศรษฐกิจไทย: วิฤตการณ์แห่งโครงสร้างและวิฤตการณ์แห่งเส้นทางการพัฒนาเศรษฐกิจ. วารสารธรรมศาสตร์, 10(1), 12-21.